

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/241861,Zbigniew-Jan-Zapasiewicz-jeden-z-najwybitniejszych-polskich-aktorow-filmowych-i-.html>
13.05.2026, 01:45

Zbigniew Jan Zapasiewicz, jeden z najwybitniejszych polskich aktorów filmowych i teatralnych w katalogu Biura Lustracyjnego IPN

W uzupełnionym katalogu osób rozpracowywanych przez organy represji państwa komunistycznego publikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej IPN, znalazł się wpis dotyczący wybitnego aktora, reżysera i pedagoga Zbigniewa Zapasiewicza.

11.05.2026

Zbigniew Zapasiewicz - urodził się 13 września 1934 roku w Warszawie, zmarł 14 lipca 2009 roku, odznaczony m.in. Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla kultury polskiej i za osiągnięcia w pracy artystycznej, Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski (pośmiertnie), „w uznaniu wybitnych zasług dla rozwoju kultury polskiej, za osiągnięcia w pracy artystycznej i dydaktycznej”.

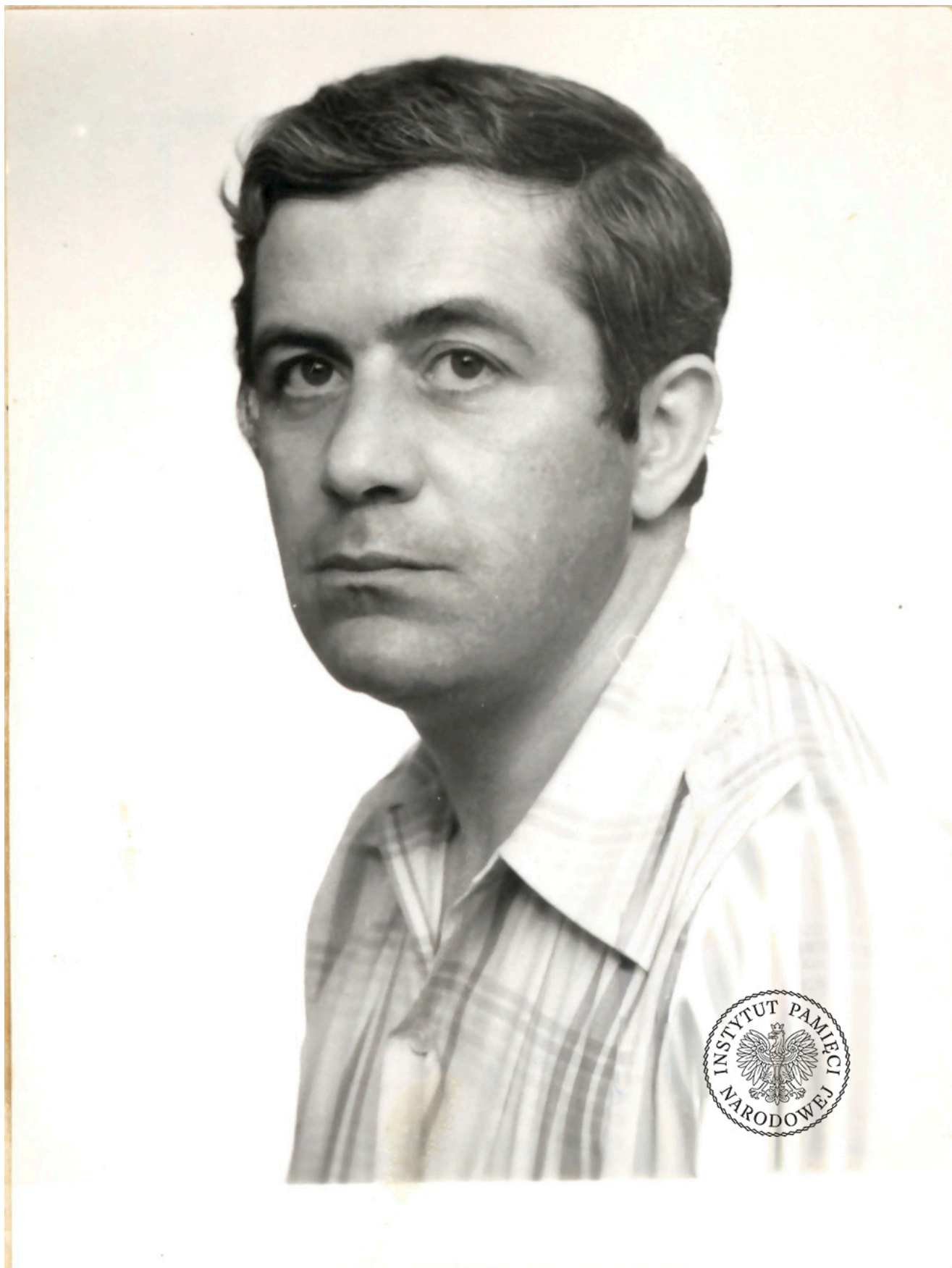
Jak wynika z wpisów opublikowanych w katalogu osób rozpracowywanych Biura Lustracyjnego IPN, 11 października 1984 roku Wydział IV Departamentu III MSW zarejestrował Zbigniewa Zapasiewicza jako figuranta Kwestionariusza Ewidencyjnego krypt. „Zapas” (nr rej. 88520). Powodem rozpracowywania aktora przez Służbę Bezpieczeństwa było jego uczestnictwo w „szeregu negatywnych inicjatyw politycznych wobec władz państwowych”. W latach 1983–1984 aktor kilkakrotnie brał udział w imprezach artystycznych organizowanych na terenie obiektów sakralnych, utrzymując przy tym kontakty z duchowieństwem oraz z osobami podejrzаныmi o działalność polityczną. Ponadto SB odnotowała, że mając duży wpływ na młodzież akademicką PWST w Warszawie, „oddziaływał na nią w sposób negatywny”.

W kwietniu 1987 roku decyzją Dyrektora Departamentu III MSW dalsze prowadzenie rozpracowania przekazano Wydziałowi III SUSW w Warszawie (nr rej. 48517). Decyzję motywowano pozycją Zbigniewa Zapasiewicza w środowisku teatralnym i filmowym oraz możliwością wznowienia przez niego „negatywnej działalności politycznej”. Prowadzenie sprawy zakończono 5 grudnia 1988 roku. Materiały złożono w archiwum Wydziału „C” SUSW.

Ponadto Zbigniew Zapasiewicz pojawia się w aktach Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Układ 2” (nr rej. 7575) dotyczącej nielegalnej działalności byłych członków Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” w Koninie. W zarekwirowanym przez SB podziemnym czasopiśmie „Kultura niezależna” wydanym w styczniu 1986 roku aktor został wymieniony wśród artystów protestujących przeciwko zmianom, jakie władze komunistyczne wprowadziły w Teatrze Dramatycznym podczas stanu wojennego.

Dzięki pracy historyków Biura Lustracyjnego IPN możemy dowiedzieć się o metodach inwigilacji i represji stosowanych przez komunistyczny aparat bezpieczeństwa wobec niezależnych środowisk artystycznych i opozycyjnych. Po wielu latach prawda ta wychodzi na światło dzienne i na trwałe zapisuje się w narodowej pamięci.

[Zapraszamy do zapoznania się z pełnym wpisem w katalogu osób rozpracowywanych \(katalog „R”\), dostępnym na stronie Biuletynu Informacji Publicznej IPN.](#)

Zbigniew Jan Zapasiewicz